

Απαντήσεις

A1. Ο δοκιμογράφος αναλύει τις βασικές αρχές που διαμόρφωσαν το δημοκρατικό ιδεώδες κατά τους νεότερους χρόνους. Εξηγεί ότι οι τυπικοί κανόνες της σύγχρονης δημοκρατίας προέκυψαν από ισχυρές συγκρούσεις του παρελθόντος, όπως καταρχήν το ιδεώδες της ανοχής μετά τους θρησκευτικούς πολέμους, που απειλείται σήμερα από την επιστροφή του φανατισμού. Αντίστοιχα, η αρχή της μη βίας – εγγενές στοιχείο της δημοκρατίας κατά τον Πόπερ – οδηγεί στην επίλυση διαφορών μέσω διαλόγου, ενώ προκρίνεται και η ανανέωση των κοινωνιών μέσα από ειρηνικές επαναστάσεις. Τέλος, για να λυτρωθεί η ανθρωπότητα από τις συνεχείς αιματοχυσίες, στις οποίες αναφέρθηκε και ο Χέγκελ, είναι αναγκαία ιδίως σήμερα η έννοια της αδελφότητας, που εστιάζει στην κοινή μας προοπτική, με σοφές και ορθολογιστικές δράσεις.

B1. α) Σ, β) Λ, γ) Σ, δ) Σ, ε) Λ.

B2. α) 1^η § : « Ποτέ μου ... αιματοχυσίες.» (Καρλ Πόπερ)

2^η § : «Στο έργο ...σφαγείο». (Χέγκελ)

B2. β) Στην πρώτη περίπτωση χρησιμοποιεί την αυθεντία για να τεκμηριώσει το επιχείρημά του σχετικά με το βασικό δημοκρατικό κανόνα που είναι η έλλειψη βίας. « πως μονάχα στην πρώτη ... αιματοχυσίες».

Στη δεύτερη περίπτωση χρησιμοποιεί την αυθεντία για να ενισχύσει την άποψή του ότι « Η ιστορία του ανθρώπου είναι σε μεγάλο βαθμό ιστορία συγκρούσεων αδελφοκτόνων».

B3. α) 1.συμπέρασμα , παρατήρηση.

2.κοροϊδίας, ειρωνείας.

3. συνύπαρξης, εναρμόνισης.

4. συναγωνίζεται, αντικρούει, αντιπαρατίθεται.

β) 1. συνυποδηλωτική, μεταφορική / «πεδίο αμέτρητων συγκρούσεων»

2. συνυποδηλωτική, ποιητική / «μας καθοδηγεί»

B4. α)

1. Παραδείγματα υποτακτικού λόγου

« Αν σήμερα απειλείται ... με τη βία.», (2^η παράγραφος)

« Μόνο η δημοκρατία ... της εποχής μας». (4^η παράγραφος)

2. Παραδείγματα προφορικότητας

«Για να έχουμε ενεργούς πολίτες ... Και βέβαια ... ιδανικά». (1^η παράγραφος)

«τα έχουμε καθημερινά μπροστά στα μάτια μας». (2^η παράγραφος)

β) Λειτουργία της παρένθεσης.

Παραθέτει την ξενική ονομασία της λέξεως «αδελφότητα», διότι είναι δευτερεύον νόημα και βασική ορολογία της Γαλλικής Επανάστασης στην παγκόσμια κοινότητα.

γ) Η σύνταξη είναι ενεργητική.

Μετατροπή σε παθητική: Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπεται μόνο από τη δημοκρατία.

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο.

Προτεινόμενος τίτλος : « Ενεργοί πολίτες και δημοκρατία»

Πρόλογος:

Αναφορά στη σύγχρονη κρίση της δημοκρατίας με ενδεικτική αφόρμηση τα υψηλά ποσοστά αποχής των πολιτών από τις εκλογές.

Κύριο μέρος

α) Ενέργειες με τις οποίες ο πολίτης κάνει πράξη τη δημοκρατία στην καθημερινότητά του :

- Συμμετοχή στις εκλογές και τα δημοψηφίσματα.
- Συμμετοχή στα κοινά λαμβάνοντας ενεργό δράση είτε με εθελοντισμό είτε με συμμετοχή σε συλλόγους.
- Ενημέρωση από ποικιλία πηγών ώστε να μην χειραγωγείται..

- Σεβασμός στους συνανθρώπους του, στις επιλογές και στη διαφορετικότητά τους.
- Επίλυση των διαφορών με διάλογο στο οικογενειακό, εκπαιδευτικό, ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο.
- Διαλλακτικότητα, μετριοπάθεια, ανεκτικότητα στην ιδιωτική και δημόσια ζωή.
- Σεβασμός στους κανόνες της δημοκρατικής πολιτείας.

β) Δράσεις με τις οποίες το σχολείο μπορεί να συμβάλλει στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με δημοκρατικό ήθος.

- Ανθρωπιστική παιδεία.
- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.
- Οργάνωση προγραμμάτων για εθελοντική δράση σε θέματα τοπικά, εθνικά και διεθνή π.χ. πρωτοβουλίες για την ενίσχυση ευπαθών κοινωνικών ομάδων, οικολογικές δράσεις, σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της.
- Αυξημένες αρμοδιότητες στα 15μελή και 5μελή συμβούλια αλλά και συνδιαμόρφωση των κανόνων της σχολικής ζωής από εκπαιδευτικούς και μαθητές.
- Αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας.
- Συμμετοχή στη βουλή των εφήβων.

Επίλογος :

Συμπερασματικά, η δημοκρατία κρίνεται στην καθημερινότητα, γι' αυτό είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαίος ο προσανατολισμός όλων των φορέων κοινωνικής αγωγής και κυρίως της παιδείας προς αυτό τον στόχο. Το διακύβευμα της δημοκρατίας είναι υψηλό και γι' αυτό εναπόκειται στη νέα γενιά η διαφύλαξη και η περιφρούρησή της, «όσο υπάρχει ακόμα αυτή η μικρή φλόγα της λογικής που φωτίζει την πορεία μας», όπως παρατηρεί και ο Norberto Bobbio.

Ορόσημο Ραφήνας

Ζαφειρίου Νατάσα Μπενά Ελένη Σκούφου Θεοδώρα